

УЧЕБНО ПОМАГАЛО

ЗЕЛЕНИ ПРЕДПРИЕМАЧИ ЕВРОПА

МОДУЛ 4: ПРЕДПРИЕМАЧЕСКО МИСЛЕНЕ.

Помагалото е разработено по проект "Зелени предприемачи Европа".
Проектът е финансиран и с подкрепата на Европейската комисия.

Текстовете отразяват само личните виждания на автора и от
Комисията не може да бъде гърсена отговорност за използването на съдържащата се
информация.

ДОБРЕ ДОШЛИ!

Помагалото "Зелени предприемачи Европа" дава на съвременните млади хора необходимата подготовка за поемане на отговорност за житейския избор, който правят или им предстои да направят. Ние вярваме, че поемането на отговорност за обкръжаващата ни среда, за това кои сме и какво правим, ще ни помогне да открием възможностите за личностна и професионална реализация. Позитивната нагласа при ангажиране с дейности и начинания също е фактор, който определя това, което ние наричаме "зелено предприемачество".

Обучителният процес, заложен в помагалото включва 5 модула. Педагогическата логика предполага завършване на всеки предишен модул, преди преминаване към следващия, а за постигане на педагогическите резултатите се предполага преминаване през всички 5 модула.

Освен това, помагалото е създадено така, че да позволява индивидуално използване на отделните модули, като всеки предлага своята логическа и обучителна завършеност.

Помагалото е разработено на базата на междупредметните връзки с идеята да предлага възможност за съвместна работа на учители от различни културно-образователни области. Помагалото е подходящо за всички типове училища и форми на обучение за ученици в 8. до 12. клас.

Всички необходими материали за провеждане на обучителните дейности можете да намерите в "Книга на учителя".

Добре дошли в модул 4 "Предприемаческо мислене".

Легенда:

Работа с учителя.

Знания.

Самостоятелна работа на учениците.

Умения.

Ключово обобщение.

Компетентности.

СЪДЪРЖАНИЕ НА МОДУЛА

Добре дошли в цикъла дейности включени в модул "Предприемаческо мислене".

В този модул ще се замислим върху ценностната система, като причина за нашите мисли и чувства, думи и действия. Ще изследваме как тя влияе върху избора на обществата при проектиране на човешките системи.

Ще представим природно вдъхновен дизайн, а учениците на свои ред ще влязат в ролята на проектант на решения, които вода до промяна на човешките системи. Решения предизвикани от определената от самите тях „НУЖДА ОТ ПРОМЯНА“.

Накрая, учениците ще развият своята предприемаческа идея в зелен бизнес план.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Учениците разбират връзката между ценностите и отношението на обществата към природата.
- Учениците разбират ролята на зеленото предприемачество и природния дизайн в създаването на устойчиви решения за човешките системи.
- Учениците разбират необходимостта от промяна и могат да генерират предприемачески идеи за случването й.

Необходимо
време:
6-8 учебни часа

Необходими материали:

Карта - "58 ценности"
Карти - "Попитай природата"
Карта - "Канава за
бизнес моделиране"
Шапки - "Де Боно"

УРОК 1: ЦЕННОСТИТЕ – ОСНОВАТА НА НАШИТЕ ПОСТЪПКИ И ИЗБОРИ.

ДЕЙНОСТ 1: ЛАБИРИНТ ОТ ЦЕННОСТИ!

Учениците отговарят на въпроса "Какво са ценностите?". Заедно с учителя, формулират определение/схващане/идея за смисъла на ценностите.

Какви са ценностите на едно общество, което е намерило решение на въпроса с отпадъците от опаковки или отрицателния хранителен баланс. А на такова, което не е?
Обсъждане по групи и с учителя.

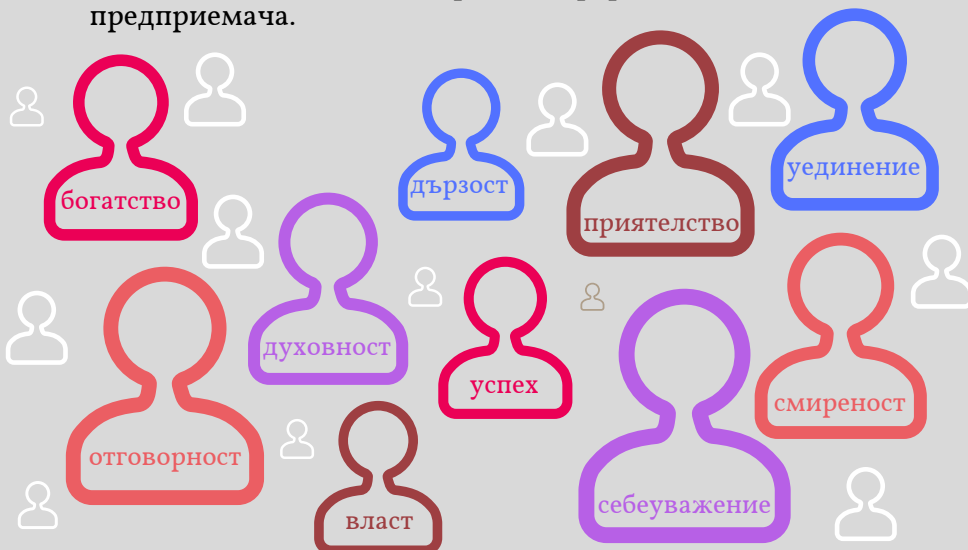
По групи, учениците получават карта "58 ценности". На нея отбелязват 5 най-важни ценности (и 5 най-малко важни) за обществото намерило решение.

Според възможните сценарии учителят насочва учениците в лабиринта от ценности, обменяйки идеи с учениците за това как работят ценностите.

Учениците се връщат на "ПОСТЕР - ПОРТРЕТ". Към него добавят ценностите и завършват портрета на предприемача.

УРОК 2: ПРИРОДЕН ДИЗАЙН .

ДЕЙНОСТ 1: ЩО ЗА ДИЗАЙНЕР Е ПРИРОДАТА?

Учениците получават задача да отговорят на въпроса: "Какво е дизайнът"?

Учителят обобщава дизайна, като новаторски метод за решаване на проблеми от най-разнообразен характер. Дизайнът възниква, за да решава съществуващи проблеми и създава нови възможности. В този ред на мисли, всеки от нас е или може да бъде дизайнер.

Учениците сравняват човека и природата, като дизайнери (например, през рециклирането). Отговарят защо търсенето на дизайнерско вдъхновение от природата е добра идея.

Следващата им задача е да помислят и дадат примери за това как природата опакова нещата (задача за домашна работа). Следващият час започва с тези примери.

Учениците получават карти "Попитай природата". На картите са представени природно вдъхновени идеи или природни стратегии, които демонстрират решения на проблема с отпадъците от опаковки.

Картите са разбъркани. Задачата на учениците е да свържат природните организми и техните характеристиките с идеята или стратегията, която предлагат на настоящи и бъдещи дизайнери.

*Когато търсим природно
вдъхновени решения: asknature.org*

ASKNATURE

УРОК 3: РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА ИДЕЯ ЗА ПРОМЯНА.

ДЕЙНОСТ 1: РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА ИДЕЯ ЗА ПРОМЯНА.

По групи, учениците идентифицират отпадъците в тяхната общност. Те могат да представят резултата от конкретна човешка система, а могат да се използват и като метафора при определяне нуждата от промяна.

По групи, учениците, под форма на "мозъчна атака", изброяват 3 различни идеи за това какво можем да направим (нашата цел), последвани от 3 различни предложения за това как можем да го направим (пътят към нашата цел).

По групи, учениците, под формата на "мисловна карта", изброяват 3 предизвикателства пред идеята (и свързаните рискове) и 3 предложения как да ги преодолеем (възможностите).

По групи, учениците избират предприемаческа идея (зависи от идентифицираните отпадъци).

Примерни идеи.

- Производство на храна базирано на местен ресурс.
- Настолна игра за преодоляване предизвикателствата пред настоящия модел на хранително-вкусовата промишленост.
- Кампания на местно ниво за важноста от запазване на почвения ресурс.
- Разработване на образователни материали за начален етап.

Илюстрация: Vivien Leanne Saunders

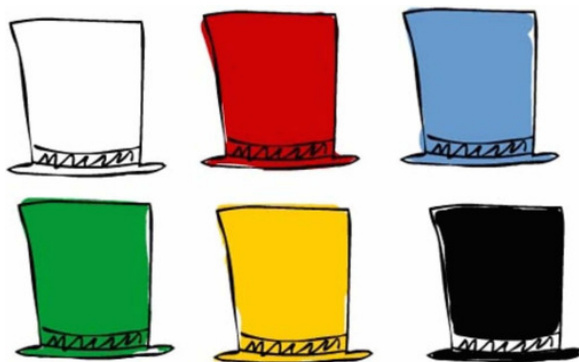

УРОК 3: РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА ИДЕЯ ЗА ПРОМЯНА.

ДЕЙНОСТ 2: МИСЛЕЩИТЕ ШАПКИ НА ДЕ БОНО.

Учениците разглеждат идеята си за промяна от различни перспективи. За целта използват шапките на де Боно. Всяка шапка ги провокира да обсъдят идеята си от различна позиция. Тази стъпка обобщава всичко досега и изглажда идеята.

Илюстрация: cultbranding.com

ДЕЙНОСТ 3: СРЕЩИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ НА ИДЕЯТА.

След като са избрали своята идея, учениците я обсъждат:

- със съучениците.
- с предприемачи.
- с училищната управа.
- с местната власт.
- с родителски настоятелства.
- с граждански организации.
- с филантропски организации.

УРОК 3: РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКА ИДЕЯ ЗА ПРОМЯНА.

ДЕЙНОСТ 4: ПЛАНИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ИДЕЯТА.

Учениците отговарят на следните въпроси:

- Какво правим (каква стойност създаваме за нашите клиенти)?
- Кои са нашите клиенти?
- Как осъществяваме идеята си (ресурси, дейности, партньори)?

Учениците получават карта "Канава за бизнес моделиране" и попълват необходимата за създаване на бизнес модел информация.

Учениците изготвят таблица поставяйки дейностите си е времето.

Представяне на предприемаческата идея за промяна под формата на бизнес модел на съученици, училищно ръководство, другаде (обобщавайки дейностите дотук).

Когато използваме канавата за бизнес моделиране: strategyzer.com

Strategyzer

ПЕДАГОГИЧЕСКИ РЕЗУЛТАТИ

В края на урока учениците:

Познават основните ценности за/на човешкото битие.

Използват природните принципи за преосмисляне на дадена бизнес идея или за създаване на нова такава.

Оценяват/преценяват ситуацията, в която се намират и връзката ѝ с бъдещето.

Идентифицират потенциала за алтернативни решения на съществуващи проблеми.

Идентифицират бизнес риска.

Демонстрират увереност в работата с другите.

Ефективно представяне на бизнес идеята.

Размишляват върху личните възгледи и промяната в поведенческите нагласи.

Изказват лични възгледи и мнения; изслушват възгледите и мненията на другите.

Размишляват върху и критикуват личната работа и тази на другите.

Демонстрират въображение при генерирането на лични идеи и превръщането им в бизнес такива.

ОЦЕНКА

Материали за учителя (в книга за учителя):

Инструмент "Учителска обсерватория" (въпросник).

Инструмент „Контролен тест“ (въпросник).

Инструмент "Матрица на компетентностите 2" (самооценка от учениците).

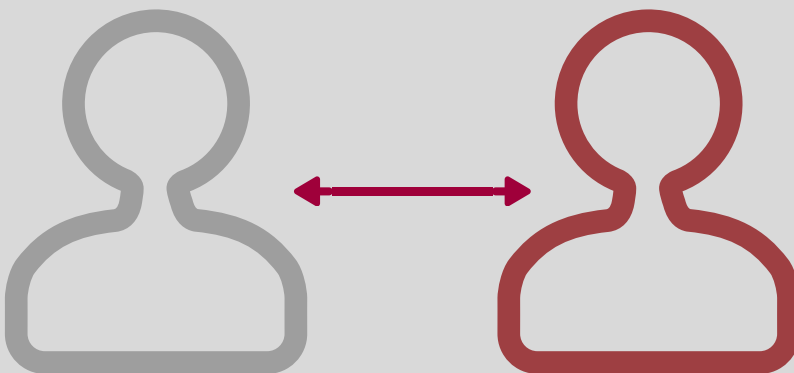
Работа на учениците:

Инструмент "Екипен дневник":

1. Портрет на успешния предприемач (+ценности).
2. Подредени карти "Попитай природата".
3. Идея за промяна представена, като зелен бизнес план.

Инструмент "Как работата ни може да стане по-добра":

1. Всяка група получава обратна връзка по идеята си срещите за представянето ѝ.

МОДУЛ 4: МЯСТО ЗА БЕЛЕЖКИ.

